

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

NA SVETLOST VRO KOT
NA DAN DOBIVATE
2C "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA
SVOJ DOM (izvzemljeno od
rednih in pravnih).
:: Citajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 70 — Štev. 70

NEW YORK, THURSDAY, APRIL 9, 1942 — ČETRTE K, 9. APRILA, 1942

VOLUME L. — LETNIK L.

GEN. MARSHALL V LONDONU

SEF AMERIŠKEGA GENERALNEGA ŠTABA GENERAL GEORGE C. MARSHALL IN HARRY HOPKINS, PRVI SVETOVALEC PREDSEDNIKA ROOSEVELTA IN ČLAN AMERIŠKO-ANGLEŠKEGA MUNICIJSKEGA ODBORA, STA VČERAJ PRIŠLA V LONDON, DA SE POSVETUJETA Z ANGLEŠKIMI DIPLOMATI IN GENERALI GLEDE STRATEGIJE ZDRUŽENIH NARODOV V VOJNIH OPERACIJAH L. 1942.

General Marshall je prišel v Anglijo v času, ko so razširjene govorice, da se ameriška armada v Angliji pripravlja na vpad na kontinent.

O nameravanem vpadu na kontinent so londonski listi pisali šele včeraj. Amerikanci se veščajo v severni Irski in bodo izvedli napad skupno z angleško armado.

Ko se je izvedelo, da je general Marshall prišel v Anglijo, so pričeli londonski listi obširno pisati glede velikega pomena tega obiska. General Marshall bo imel posvetovanja z angleškim generalnim štabom, s katerim bo izdelan natančen načrt za vse vojne operacije letošnje leto. Na teh posvetovanjih bo Mr. Hopkins zastopal predsednika Roosevelta. V svoji lastnosti kot član municijskega odbora bo imel Hopkins zadnjo besedo glede vojnega materijala.

V družbi generala Marshalla so bili tudi polkovnik Howard A. Craig, polkovnik A. C. Wedemeyer in kapitan J. R. Fulton. Poveljnik ameriškega generalnega štaba bo v Londonu ostal samo malo časa. V Anglijo se je pripeljal z velikim bombnikom.

General Marshall in Harry Hopkins sta dospela v London zjutraj in sta skoraj nemudoma obiskala ministrskega predsednika Winstona Churchilla in sta bila z njim v daljšem razgovoru. Zvečer pa sta z njim večerjala.

General Marshall in Harry Hopkins sta najvažnejša ameriška moča, ki sta mogla v tem času biti poslana v Anglijo. V Rusiji bodo Nemci pričeli najbrže v kratkem svojo splošno ofenzivo. Hopkinsu je bila poverjena naloga, da skrbi, da bo ameriško orožje pravilno razdeljeno med armade združenih narodov. General Marshall je šef ameriškega generalnega štaba in ker je ravno v sedanjem času prišel v Anglijo, je njegov obisk resen opomin za Berlin, da Združene države niso preveč zaposlene na Pacifiku, da bi bile vsled tega pozabile na Evropo.

Po konferenci s Churchillom je v ameriškem poslanstvu generala Marshalla in Hopkinsa obsulo kakih 200 ameriških, angleških in avstralskih časnikov. Hopkins jim je povedal, da je prišel v London zato, da s Churchillom razpravlja o zelo zaupnih zadevah, ki mu jih je zaupal predsednik Roosevelt.

General Marshall pa je rekel, da je že davno želel priti v Anglijo in da so ga angleški vojaški krogi že trikrat povabili, pa nikdar ni utegnil priti. Sedaj pa se je odločil priti, ker si bo ogledal angleško armado na angleških otokih in bo z generalnim štabom razpravljal o splošnem vojaškem položaju.

Dalje je general Marshall na tozadovno vprašanje rekel, da se ne ve, kam bo šel najprej iz Londona in kdaj se bo vrnil v Ameriko, dejal pa je, da si bo ogledal ameriške vojske v Angliji, predno bo odpotoval v Washington.

Japonci izgubili mnogo aeroplanov

Ameriški aeroplani so pri napadih na letališča na otokih, ki so jih zasedli Japonci, uničili nad 120 japonskih aeroplanov.

Zračna ofenziva proti Japoncem se ne preneha nadaljuje, odkar se je general MacArthur sestel z zavezniškimi poveljniki, s katerimi je izdelal načrt za boj proti Japoncem.

General MacArthur, avstralski minister John Curtin in ameriški poveljnik zračne sile v Avstraliji general G. Brett so imeli dve uri dolgo posvetovanje.

Londonski list "London Daily Mail" poroča, da je v Avstralijo prišlo večje število ameriških vojakov in da so se že nastanili v svojem taborišču.

Črni Orel v armadi

Polkovnik Hubert Fauntleroy Julian, črnc, ki leta že 18 let, je zopet prišel v svoj rojstni kraj Harlem v New Yorku. Kot letalec je služil že v mnogih tujih armadah samo še ne v ameriški. Bolj pa kot pod imenom Julian je znan pod imenom Črni Orel. Bil je že v kitajski armadi, boril se je na strani abesinskega cesarja Haile Selassieja in boril se je na Finskem. Sedaj je hotel stopiti v ameriško armado kot letalec, toda je bil odklonjen, ker je star že 35 let. Nato pa je stopil v armado kot navadni prostak.

Kupujte United States Savings Bonds in Stamps!

JAPONSKA IZTEZA SVOJE KREMPLE

V primeri s svetovnimi državami je Japonska jako majhna, toda njena armada je zelo močna. In sedaj se je odpravila na pohod, da si osvoji novega ozemlja v Aziji in na Pacifiku. Osvojila si je že Holandsko Vzhodno Indijo, sedaj sili proti jugu v Avstralijo in na Novo Zelandijo, proti zapadu pa prodira proti Indiji in tudi proti Madagaskarju ob obali Afrike. Iz Mančukua pa bo skorogotovo vdarila na Rusijo.

Stanje v jugosl. krajih pod Italijo

Iz urada Jugoslovanskega informacijskega središča v New Yorku smo prejeli sledečo vest. — "Nazioni Uniti" poroča direktno iz italijanskih protifašističnih virov:

Po padcu Jugoslavije so italijanske oblasti izbrale v Črni gori odbor, katerega dolžnost je bila iti v Rim in ponuditi črnogorsko kneževsko kronske osebi, ki bi jo izbral italijanski kralj. Odbor nikdar ni došel do Rima. Večer pred odhodom so nekateri člani odbora Črnogorci ubili, drugih pa oblasti pri najbližji volji niso mogle najti, ker so zbežali, boječ se, da jih ne zadene ista usoda. Počasi je skoraj vse ozemlje Črne gore prešlo nazaj v roke domaćinov. Četnje, glavno mesto dežele, so Italijani moralno in materialno zavzemati, ker so jim ga rodoljubi in uporniki iztrgali iz rok.

V Albaniji, kjer so vse, kar je bilo kolikaj vrednega, pobrali Ciano, gen. Cavallero in njegov zet Jacomoni, je prebivalstvo sovražno razpoloženo. Izjave o vdanosti so vse bile izsiljene. Tako poročajo, da so nekemu visokemu duhovniku dali na izbiro, naj se javno izreče za fašizem ali pa ga bodo naučili z nožem. Nič čudnega, da se je odločil za prvo in manj boleče zlo. Albanci so ostali povsem hlodni sprčo priključitve prejšnjih jugoslovanskih predelov srednje Srbije, ki so jo blagoslovili Nemci in si tam pridržali pravico do izkoriščanja rudnikov, edinega zaklada, ki ga je tam mogoče najti.

Dalmatinski Hrvati so za Italijane trd orel. Fašisti so upali, da jim nadzorstvo nad milijon hrvaških kmeti in ribiči ne bo delalo preglavice. Vojstvo, ki so ga najprej poslali v notranjost, je zadelo ob ta-

ke težave, da so ga morali pomnožiti. Mnogi domačini so izginili v divjino Dinarskih Alp in se pridružili upornikom, ki delujejo v južni Bosni. Številne smrtno obsojene prebivalstva niso mogle ustrašiti. Noben italijanski uradnik si ne upa zapustiti pristaniških mest brez spremstva. Leto dni po padcu Jugoslavije se ni potegovala dalmatinski Hrvati so fašističnim oblastim izdatno pokazali moč odpora.

Največje presenečenje pa so pripravili Slovenci. O njih se je mislilo, da so najbolj krotki med vsemi Jugoslavlani in zdelo se je, da je razdelitev njihovega majhnega ozemlja nemogočila vsak razvoj uporniškega delovanja. Pri razkrošnjem so Nemci pobrali dve tretini ozemlja z gospodarskimi in industrijskimi središči. Italija je dobila Ljubljano in predele Krasi, v južnovzhodni Sloveniji. A Slovenci se sedaj bolj odločno upirajo in povzročajo več preglavice kot se je sploh kdaj moglo domnevati. Uporniki so napadli italijanske vojaške oddelke zahodno od Jesenice in Kranja. V zadnjih štirih mesecih so fašistične oblasti začele pritiskati z divjaškim terorjem, a brez uspeha.

— JIC., New York

Dva parnika torpedirana

Mornariški department je naznanil, da je bil na Atlantskem torpediran srednje velik ameriški tovorni parnik, na nek majhen parnik pa je sovražna podmornica streljala s topom.

Vlak vozi v Leningrad

Rusi so prebili nemško črto pred Leningradom ter so zopet odprli železniško zvezo z dolgo obleganim mestom. Sinoci je dolg tovorni vlak pripeljal v mesto velike množine raznega blaga.

Vojaško poročilo, ki pravi, da na fronti ni nobene posebne premembe, omenja, da je bilo v torek zopet uničenih 79 nemških aeroplanov. Rusi pa so jih izgnali 19.

"Pravda" poroča, da je v Leningrad prišlo odposlanstvo kirgiške sovjetske republike v osrednji Aziji in je pripeljalo s seboj cel vlak daril. Zadnje dni so se bile velike bitke okoli Leningrada in vse kaže, da bo Leningrad, ki je bil že oblegan 7 mesecev, kmalu osvobojen.

Koliko je bil Leningrad zvezan z vnanjim svetom, ni popolnoma jasno. Nemci so prišli do njegovih predmestij v septembru. Enkrat je bil izhod iz mesta samo po ledu na Ladokskem jezeru. V zimski ofenzivi so Rusi zopet zavzeli železnico, ki pelje iz Leningrada v Moskvu, toda najbrže ne onega dela, ki prihaja v Leningrad.

SVARILO PRED MORSKIMI MINAMI

Poveljstvo obrežne straže je opozorilo prebivalce ob obali New Jersey, da naj pazijo na podmorske mine, ki bi se bila mogoče kje odrgale in jih je morje prineslo blizu obrežja.

Poveljnik obrežne straže v Atlantic City poročnik Garwood J. Thomas je rekel, da je to zelo resna stvar in da bodo pomorske oblasti posvarile vse prebivalce ob obrežju.

Poveljstvo obrežne straže pravi, da je 7 različnih min ter je opozorilo posebno ribiče in lastnike jart, da se naj nikar ne približajo kakemu sumljivemu predmetu na morju na več kot 300 jardov in se to samo zato, da se prepričajo, kaj je.

Vsi oni, ki bi kaj takega opazili, so naprošeni, da takoj sporočijo postaji obrežne straže v Atlantic City.

Rušilec oddal prvi strel

Mornariški department je včeraj naznanil, da je ameriški rušilec Ward, ki je bil zgrajen leta 1918, oddal prva dva strela v vojni na Pacifiku 7. decembra na neko japonsko podmornico, ki je skušala vdreti v pristanišče Pearl Harbor in še eno uro prej, predno je padla prva japonska bomba na Oahu.

En strel, ki je vstavil pritlikavo podmornico ravno v kanal, ki pelje v pristanišče, je oddal top št. 3 in na topu je sedaj pritrjena tablica z imeni topničarjev pri topu. Poveljnik rušilca commadore W. W. Outerbridge je prejel mornariški križec.

Neko drugo poročilo pravi, da so novi, zeleno pobarvani tanki, s katerimi je Hitler namerava pričeti svojo dolgo napovedano ofenzivo, že prišli v ogenj na osrednji fronti, 8 jih je bilo uničenih, ostali pa so se umaknili. Srednje veliki in lahki tanki, ki so bili izdelani v februarju, so bili pred določenim časom poslani v boj in so bili vzeti iz rezerve, ker je Nemcem vsled prevelikih izgub tankov že primanjkovalo.

Rdeča armada je včeraj zavzela zopet 30 obljubljenih krajev, med njimi tudi neko strateško zelo važno železniško postajo.

"Pravda" poroča, da so na nekem kraju ruski najtežji tanki napadli sovražno črto in so navzlic hudemu ognju protitančnih topov prodrli daleč v nemške vrste. Na nekem kraju so Nemci streljali na tanke na razdaljo 50 jardov, toda strelji niso na tankih napravili nobene škode.

Rusi so odbili močan nemški napad pri Briansku, 220 milj jugovzhodno od Moskve in 140 milj jugovzhodno od Smolenska. Ubilih je bilo nad 1000 Nemcev, razbitih je bilo 19 tankov in zavzetih pet vasi.

Vojaški list "Rdeča zvezda" pravi, da so nemški in rumunski vojni ujetniki povedali, da so Nemci v Simferopolu, glavnem mestu Krima, pobili 30 tisoč civilistov in 4000 v Eupatoriji ob jugozapadnem obrežju, v Theodosiji pa so obesili veliko število ljudi.

OFENZIVA V LIBIJI

Nemci in Italijani so v Libiji pričeli močno ofenzivo in po mnenju zaveznikov vojaških strokovnjakov bo to najbrže osiška splošna ofenziva. Poročilo iz Berlina naznanja, da so bili Angleži pri Mekili, 60 milj južno od Derne potisnjeni nazaj.

Kot pravi Associated Press, šteje nemška in italijanska armada 123.000 mož.

Rim poroča, da so se Angleži pod velikim pritiskom na več krajih umaknili. Angleži pa — kot v vsakem bližnjem slučaju — pravijo, da so se umaknili v že prej pripravljeno obrambno črto.

Angleško vojno poročilo iz Kaira samo pravi, da je v Libiji prišlo do spopadov med prednjimi stražami.

Sredozemsko pristanišče Aleksandrija je bilo včeraj zgođaj zjutraj zopet bombardirano. Prejšnji dan pa je bilo v mestu pri zravnem napadu ubiti 52 oseb, 80 pa ranjenih.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

NOVA JAPONSKA OFENZIVA V BURMI

Japonski bombniki so zopet vdarili v severni Burmi, močna japonska armada pa prodira proti angleškim postojankam in se nahaja še komaj 60 milj od petrolejskih polj v Burmi. Angleško poročilo pravi, da je položaj v zapadni Burmi neizpremenjen.

S tem, da so Japonci pričeli z močnimi zračnimi napadi, bodo najbrže pričeli tudi prodirati na kopnem od Tounga in Promeja proti severu in proti zapadu.

Po prejšnjih poročilih Japonci tudi prodirajo ob reki Irrawaddy in so Angleže pogladi v Thayetmyo, 37 milj severno od Prome. Predno so Angleži zapustili Thayetmyo, so uničili vse petrolejske tanke ter so se nato umaknili v nove postojanke, s katerih bodo branili Minbu in Jenangguang, kjer se nahajajo velike petrolejske naprave.

Rusi vdrl v Belo Rusijo

Poročilo iz Kurbiševa naznanja, da je ruska armada razbila nemško črto in da je vdrla v Belo Rusijo, od koder ni več daleč do poljske meje, kajti od vzhodne meje Bele Rusije do poljske meje je samo 150 milj.

Kot pravi poročilo iz Moskve, so Rusi na več krajih vdrl v Belo Rusijo in najbrže severno od Vitebska in severozapadno od Smolenska.

Rusi so razbili nemško črto tudi severno od Leningrada, ko so skopnele nemške snežne in ledeno utrube. Na nekem kraju so Rusi okoli skopnelih utrub nešteli 1500 mrtvih nemških vojakov.

Nemci poročajo...

Posebno poročilo iz Hitlerjevega glavnega stana pravi, da so nemške podmornice na Atlantiku potopile 16 angleških in ameriških zalagalskih ladij s 104.000 tonami.

Ob ameriški obali je bilo potopljenih 13 parnikov, ob afriški obali pa so bili potopljeni trije.

Omejitev dobička

Kongres razpravlja o tem, na kak način bi bilo najbolje določiti meje dobička v raznih industrijah in kongresniki se nikakor ne morejo zediniti ter je bila slednja debata odgoda na 16. april.

Poslanski zbornica je prvotno določila skrajno mejo 6 odstotkov dobička toda senat je včeraj sklenil, da podeli vojnu in mornariškemu tajniku ter predsedniku Maritime Commission popolno oblast, da določijo višek dobička.

Žena pozdravila branitelja Bataana — Wainwrighta

V San Francisco, Cal., j. Mrs. Wainwright poslala svojemu možu generalu Jonathanu Wainwrightu, branitelju polotoka Bataana po radio pozdrave. Ž njo je bil tudi pes Seal, ki je svojega gospodarja pozdravil z lajanjem.

Radio postaja KGEI v San Francisco je priredila posebni program za Filipine in je na posebno povabilo radio postaje iz Carmel, Cal., prišla tudi Wainwrightova žena, da pošlje pozdrave svojemu možu.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation).
Frank Baker, President; J. Ingels, Sec. — Place of business of the
corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET,
NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

En celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6.—; na pol leta \$3.—;
na šest let \$1.50.—; Za New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.—
En inosemestvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$3.50.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan, izven sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 5-1243

ODLOČILNI TRENUTEK INDIJE

V sedanjem času splošne svetovne vojne se odločuje bodočnost in usoda Indije, dežele bajnih pokrajin in se bajnega bogastva. Anglija ji je, seveda v skrajni sili, da jo pridobi za pomoč v veliki vojni, ponudila načrt za delno neodvisnost, to je za dominijski kot dominijski bi imela Indija svojo lastno vlado s popolno pravico voditi svojo notranjo in zunanjo politiko po svoji volji, pa vendar bi bila zvezana z angleškim cesarstvom v vrsti z drugimi dominijski in drugimi več ali manj od Anglije odvisnimi pokrajinami.

Pravijo, da so sedanji angleški pogoji bolj "veliko-
ušni," kot pa so bili kdaj poprej.

Na drugi strani pa je tudi Japonska stavila svojo ponudbo in celo dve ponudbi. Prva je bila v obliki napa-
da na obrežni pristanišči Vizagapatam in Cocanado. —
Drugo ponudbo pa je stavil japonski ministrski predsed-
nik Tojo, ko je rekel: "Japonska indijskega naroda ne
smatra za svojega sovražnika. Z indijskim narodom ima
sočutje in se ji smili, ker bo moral iti skozi vojne strahote.
Sedaj je prišel trenutek največje prilike, da se
narodi Indije osvobodijo angleških roparjev, ki so jih ta-
ko dolgo zatirali in s tem izsilijo svojo svobodo."

Indijski voditelji pa poznajo svojo deželo mnogo bolj,
kot jo poznamo mi, in zato upamo, da bodo v sedanji od-
ločilni borbi za svojo svobodo ubrali pravo pot, ki jih bo
vabila v boljšo in srečnejšo bodočnost.

BATAAN

Od kar so Japonci napadli Filipine, je prišla za ame-
riške in filipinske branitelje Bataan polotoka ravno sedaj
največja slika. Vojni department je sporočil, kako ljuto
se bje boj na Bataanu in da imate obe stranki težke iz-
gube in da so Japonci zavzeli nekaj ozemlja.

Jasno je, da bo general Jamsita zastavil vse svoje
sile, da prežene Amerikance z Bataanu in pri tem ne bo
gledal na izgube ne na moštvo, ne na materialu, samo da
je dosežen cilj.

Poveljnik na Bataanu general Jonathan Wainwright
se s svojimi vojniki trdno drži, toda najbrže proti veliki
premoči ne bo mogel zdržati. Nič se ne bo treba čuditi,
ako bo prišlo v nekaj dneh sporočilo, da se je s svojo po-
sadko umaknil na mali otok Corregidor, ki je sicer močna,
naravna trdnjava, toda izpostavljena bo silovitemu ognju
z višin na Bataanu.

Pri taki premoči, ki jo imajo Japonci na Bataanu, tu-
di največje junaštvo ne more pomagati.

GOVOR PODPREDSEDNIKA JUGOSLOVANSKE VLADE DR. M. KREKA DNE 6. APRILA

London, 6. aprila (radio JIC). — Dne 6. aprila je go-
voril na londonskem radiu podpredsednik vlade dr. Miha
Krek. V svojem govoru je počastil spomin pokojnega slo-
venskega ministra v jugoslovanski vladi dr. Kuloveca. —
Končal je s sledečimi besedami:

"Zakaj se množice pridružujejo vojski generala Dra-
ža Mihajlovića in zakaj vsi kličejo slavno geslo "Svoboda
ali smrt?" Zato, ker vedo, da kri naših sinov in solze naših
mater niso bile zastoj. Mi vemo, da se naši veliki zavez-
niki, Britanci, Američani in Rusi bore za pravično stvar
in da bodo zmagali v vojni. Mi zaupamo v novo Jugosla-
vijo, ki bo skupna domovina Srbov, Hrvatov in Sloven-
cev, v kateri bodo vsi Jugoslovani, ki so do 6. aprila ži-
veli zunaj nje. Prepričani smo, da bo naša Jugoslavija
imela veliko in pomembno vlogo v bodoči Evropi, na čelu
z našim mladim kraljem. V njegovem imenu slavimo dan-
našnji obletnico in se pripravljamo na nove borbe, skupaj
z britanskim narodom. Ponižno prosimo Boga, naj skraj-
ša trpljenje človeštva in nam kmalu dodeli zmago."

IZ GOVORA PREDSEDNIKA BEOGRAJSKE OBČINE

London, 6. aprila (radio JIC). — Londonski radio je
danes med oddajo v srbohrvaščini med drugim sporočil sle-
deče besede predsednika beogradske občine g. L. Lazare-
vića:

"Mislim, da je moja dolžnost govoriti z vami danes,
ob obletnici dneva strahote. Daleč od Vas živim, znanci
in vsi prebivalci prestolnice in sree me boli, ko se vas
vseh spominjam. Neizbežna pravica prihaja in Hitler bo
plačal svoje zločine."

"Bodite, bratje Srbi, složni in zedinjeni v naši držav-
ni enoti Srbov, Hrvatov in Slovencev!"

Iz slovenskih naselbin

PRIPREDITVE V NEW YORKU

Kot je bilo že poročano, se
bosta prihodnjo nedeljo poro-
čila znani rojak Jos. Šustar in
Miss Elizabeth Meitzen. In si-
cer poroka se v rši točno ob 4.
popoldne v slovenski cerkvi sv.
Cirila na Osmi v New Yorku.
Poroka obreda bo opravil naš
domači župnik Rev. Pius Petric
in nato se sva bba ali očet v rši
v dvorani iste slov. cerkve.
Mlademu paru ponovno vna-
prej kličemo: Bilo srečno!

Nadalje priredi prihodnjo
nedeljo 12. aprila svoj veliki
koncert Hrvatsko ameriško dr.
"Jedinstvo" in sicer v znani
Arlington Hall, 23 St. Marks
Place (Osma ul.) v New Yorku.
Začetek ob 4. uri popoldne. Pro-
gram je zelo obširen in zanimiv.
Slovenci in Slovence se vlnj-
no vabijo, da se te prireditve
udeležijo v velikem šte-
vilu.

Takoj drugo nedeljo nato, 19.
aprila pa priredi svojo veliko
prireditev slovensko pevsko
društvo "Slovan" in sicer v
dvorani Nar. Slov. doma, 253
Irving Ave., Brooklyn, N. Y.
Začetek ob 4. uri popoldne. Med
drugimi točkami v solo-petju
itd., bo tudi proizvajan zelo za-
nimiv "Pevski igrokaz" kate-
rega je nalašč za to svojevrs-
no prireditev priredil naš od-
lični rojak Mr. Leo Zakrjašek.
Ta igrokaz je še posebno za se-
danje čase zelo pomemben, gle-
de katerega bo natančneje po-
ročano v par dneh. Na tem
programu bo iz prijaznosti so-
delovala naša priznana pevka

Z rodoljubnim pozdravom,
Anthony F. Svet.

VESTI IZ CLEVELAND, O.

Dne 23. marca zjutraj se je
odpeljalo iz Clevelanda do 150
slovenskih fantov v armado
Strica Sama. Z busi so se od-
peljali izpred East 152. ulice
v Fort Columbus, O., odkoder
jih potem razpošljejo na razne
kraje.

Pred tednom dni se je prip-
etila blizu Wellingtona, O. avt-
na nesreča, pri kateri je bila
težko ranjena Mrs. Virginia
Knuth, roj. Keran. V torek 24.
marca je bila prepeljana v Mt.
Sinai bolnišnico, kjer je dne
27. marca poškodham podlegla.
Stara je bila 29 let ter je žive-
la v Cuyahoga Falls, O. Doma
je bila iz vasi Smarce, fara Hol-
mee, kjer zapuša več sorodni-
kov. Tukaj zapuša žalujočega
soproga Kurta, štiri brate, ter
sestro in več drugih sorodni-
kov.

Dne 24. marca je preminil A.
Ustar, star 68 let. Pokojni se
je nahajal na farmi svojega ne-
čaka Antona Grilla v Trumbull,
O. od julija meseca 1941. Do-
ma je bil iz Velike vasi pri Mo-
ravčah na Gorenjskem, odko-
der je prišel v Ameriko pred 42
leti. V West Newton, Pa., za-
puša soprogo Rose, tri sinove
ter šest hčera.

26. marca je preminil na svo-

jem domu Frank Peskar pionir
naselbine ter ustanovitelj raz-
nih utschanov v fari, kajti bil je
eden med prvimi, ki se je na-
selil v Clevelandu leta 1890.
Ranjki je bil star 72 let. Doma
iz Velike Lese, fara Krka pri
Zužemberku. Ranjki je vedno
delal in še celo zadnjih par te-
dnov. Delal je v tovarni Dra-
per 25 let. Bil je oče 8 otrok,
kateri živijo za njim. Poroc-
en je bil z Margaretto Plut, ki
je doma iz Hini. Poleg sopro-
ge zapuša brata in sestro, ter
osem otrok. Bil je stari oče
trem otrokom.

VSESLOVANSKI KONGRES V DETROIT, MICH.

Naznanjamo, da je bil dne
15. marca na vseslovanski kon-
ferenci države Michigan izvo-
ljen odbor po zastopnikih Slo-
vencev, Hrvatov in Srbov. V
tem odboru je devet oseb, po
tri od vsake narodnosti, njho-
va naloga pa je, da agitirajo
med ameriški Slovenci, Hra-
vati in Srbi ter njihovih orga-
nizacijah za prihajajoč vse-
slovanski kongres.

Ker je centralni odbor za pri-
pravljanje vseslovanskega kon-
gresa pred več kot enim mese-
cem zaključil, da se kongres vr-

JERRY KOPRIVŠEK in njegov
orkester na ploščah
Terezinka Polka
Na planincih - valček Str. M 575
in DUQUESNE UNIVERSITY
TAMBURICA - Str. M 571
Za to, če nekdo v cone plošč ne
obrne na: JOHN MARSHALL Inc.
463 West 42nd Street, New York

si 25. in 26. aprila v Detroitu,
Mich., so na omenjeni konfe-
renci razpravljali, kako dobiti
čim več delegatov slovenskih,
hrvaških in srbskih organiza-
cij na kongres.

Naš odbor smatra, da je po-
trebno, da se čim več piše v list-
ih o tem kongresu, tako da se
z njim vsi seznanijo. To je
treba storiti takoj, da bodo
društva imela dovolj časa za
volitve delegatov.

Mi nižje podpisani upamo, da
se vsi zavedate, kolike važno-
sti je danes edinstvo ameriških
Slovanov, ko Slovani v Evropi
vodijo krvavi boj z velikim so-
vražnikom vseh Slovanov —
nemškimi nacizmom in italijan-
skim fašizmom. Hitler in Mus-
solini sta uspela s podjar-
ljenjem velikega dela Slovanov
samo zato, ker niso bili zdru-
ženi. Na nas je zdaj ležalo, da
zedinimo vse svoje moči po
zgledu Slovanov v Michiganu
in ponudimo našo vsestransko
pomoč Združenim narodom A-
meriki, Veliki Britaniji, Sovje-
tski Rusiji in Kitajski, za čim
hitrejšo zmago nad fašističnim
in nacističnim osiščem.

Naš velik predsednik Roose-
velt ki vodi boj za zmago, po-
trebuje naše združene pomoči
in mi Slovani ter državljani
naše nove domovine moramo
pokazati, da smo pripravljene
storiti vse za popolno zmago, in
uničenje mednarodnih razboj-
nikov s Hitlerjem na čelu.

Za skupni odbor za Slovence,
Hrvatce in Srbe:

Arthur M. Sertić, Vaso
Kresojević, August Du-
gar, Albert Troha, Vladi-
slav M. Labieh, Anton
Narič, Jos. Korsic in
Joseph Dobrinec.

CIRKUS V NEW YORKU.

V New York je zopet prišel
največji cirkus na svetu Ring-
ling Bros. and Barnum Bailey.

Svojo prvo slavnostno pred-
stavo bo cirkus p. riridel v de-
trel, dne 9. aprila v Madison
Square Garden. Vstopnice so
po \$1.10 do \$4.40. Otroci izpod
12. let plačajo polovico.

Note

za
PIANO-
HARMONIKO
ali
KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)
SLOVENSKI FANTJE
VSE DOM PRODALA
SLOVENIAN DANCE
VANDA POLKA
PO JEZERU
K O L O

OHIO VALLEY
SYLVIA POLKA

TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ
SPAVAJ, MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ

DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLIJAJ
ŽIDANA MARELA (polka)
VESELI BRATCI (marsurka)

HARČICA
MLADI KAPETANE
KO PTICICA TA MALA
ZVEDEL SEM NEKAJ

PODI Z MENOJ
DOŠ PLANINE
GREMO NA ŠTAJERSKO
ŠTAJERSKI

HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE ŠE MLADA
Po 25c komad:
Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISH-
ING COMPANY, 216 West 18th Street,
New York, N. Y. — Cena je samo \$1.—

To in Ono

Opis zelenjadnega vrta na-
daljuje Josip Strelak v Vodni-
kovem koledarju takole:

ZELENJADNI VRT

(Nadaljevanje.)

Deli vrta

Poti delijo vrt na table, ki
jih razdelimo na gredice. Obi-
čajna in najprimernejša šir-
kost gredic je 50 inčev. Te pa
naredimo, ako table razdelimo
in zaklinimo na 5 čevljev širo-
ke dele. Ker vmesne steeze
obsegajo širino 10 inčev, je to-
rej širokost gred 50 inčev. Ako
je la mogoče, usmerimo gredi-
ce od severa proti jugu, da vi-
soka povrtnina ne zasenčuje
srednjevisoke in nizke. Gredice
morajo imeti vodoravno povr-
šino, zakaj iz napetih (oboka-
nih) oteka voda ob dežju in
zalivanju, pa tudi odplavlja se-
me in mlado setev.

Mešani, uradni in delav-
ci, ki so tako srečni, da po-
sedujejo vsaj majhen kos zemlji-
šča, si uredijo vrt z ozirom na
lego in zahteve čruline na raz-
ne načine. Razen povrtnine že-
le ti stanovji gojiti tudi sadu-
dreve, grmičevje in cvetlice.
Da pa drevesa ne zasenčujejo
povrtnine in cvetlice, sade pri-
likavee in na taka mesta, kjer
najmanj škodujejo s svojo sen-
co. Zaradi pridelovanja gnoja
določijo najbolj skrit prostor
za kompost, kamor odlagajo
najrazličnejše odpadke. V tak
vrt spada tudi vrtna utica z
mizo in sedeži. Ako so otroci v
družini, dobe tudi ti prostor za
igranje in telovadbo.

Kolobarjenje in gnojenje

Ako gojimo katero koli po-
vrtnino dve ali več let zapo-
redoma na enem mestu, je pride-
lek slab, zato je menjava pro-
stora nujno potrebna. S tem pri-
hranimo tudi na množini gno-
ja, zlasti pa obvarujemo rastli-
ne raznih škodljivcev in bole-
zni. Pri tem se pa držimo reda,
ki mu pravimo kolobarjenje.
Razen enega dela vrta namreč,
ki ga določimo za trajnice, ka-
kor so šparglji, rabarbara ter
razne dišave, in za vzgojo sa-
dik, bodisi pod okni ali na pro-
stem, razdelimo ostali vrt na
tri dele. Prvi del določimo za
tisto povrtnino, ki ljubi sveže
pognojeno zemljo. To so kapu-
snice, solata, spinacea, paradiz-
niki, zelena in bučnice. Drugi
del obsejemo s tako povrtnino,
ki ne da zadovoljivega pridel-
ka v sveže pognojeni zemlji.
To je korenstvo (korenje, pete-
šilj, pesa, redkev, pastinak,
krompir) in čebulnice (čebula,
česen, por, šalotka). Ako te
posejemo, oziroma posadimo v
ravnokar pognojeno zemljo, ali
če bi jih gojili med raščo z
gnojnicjo, odganjajo bujno sa-
ko.

Razen z gnojenjem pospešu-
jemo rodovitnost zemlje tudi s
praho. To se pravi, da v jese-
ni prekopljemo ali prelopatimo
zemljo in pustimo neporavna-
no v tako zvanem surovem stan-
ju. Zimski mrz zadržuje zemljo,
j. o. zadržuje in tako zadržu-
je tudi več vlage, ki je potrebna
rastlinam v naslednjem poletju.
V jeseni prekopnega zemlji-
šča pa ne kopljemo še enkrat
spomladi, temveč ga le porav-
nemo in obsejemo ali obsadi-
mo.

Hlevski gnoj je v vrtnarstvu
najvažnejši. Deloma ga nado-
mešči kompost. Umetna gnojila
imajo veljavo kot pomožna, pa
le tedaj, ako je v zemlji humus.
Hlevski gnoj pa se ne sme ni-
kdar uporabljati svež, zakaj po
takem so slabi nasledki, ki se
javijo v boleznih in škodljiv-
cih na listju, steblih in koreni-
nah povrtnine. Mnogokrat na-
pačno pokopavajo hlevski
gnoj. Stlačijo ga in pohodijo v
jarko in gnojijo tako v nasled-
njem novem jarku, ki je morda
pol jarde in še več oddaljen od
prvega. Od takega gnojenja
imajo rastline malo haska, ker
se nizko ležeči gnoj spremeni
v šoto. Pravilno polagamo gnoj
plitvo in poševno ob jarkih, ki
jih delamo približno 8 inčev
narazen, da so vse rastline de-
ležne hrane že v mladosti, ko
imajo še majhne korenine in
je v tej dobi največ potrebne-
jo.

KUPUJTE

UNITED STATES
SAVINGS BONDS
in STAMPS

mo v listje. Razen tega pride-
lano korenstvo in čebulnice
nimajo trajnosti. Na tretji del
pa, ki uspeva tudi v še manj
gnojni zemlji, posejemo stro-
čnice. V naslednjem letu po-
gnojimo del, kjer so bile stro-
čnice, s hlevskim gnojem ali s
kompostom, ter ga določimo
za tiste zelenjake, ki ljubijo ta-
ko pripravljeno zemljo, t. j. za
kapusnice, solate itd. Del, kjer
je bilo korenstvo, določimo za
stročnice; del, kjer je bilo prej-
šnje leto gnojeno za kapusnice
in drugo tako povrtnino, pa
obsejemo s korenstvom. To se
ponavlja od leta do leta. Ker
pa je znano, da korenstvo in
stročnice dajo večji in trajnej-
ši pridelek, ako jim dodamo
fosforovo in kalijevo gnojilo,
pognojimo te s tozadevnimi u-
metnimi gnojili, po 1½ unce
na kvadratni jard, nekaj dni
pred setvijo.

Kakor za vse kulture, je tudi
za povrtnino zelo važno apno.
To rahla zemljo, pospešuje
zdravje rastlin, raziskuje ze-
meljske bakterije, ki razkraja-
jo gnojila, da so koreninam do-
vzetnejša. Apno uniči tudi
mnogo škodljivcev v zemlji in
učinkuje, da se ne tvori zemeljs-
ka skorja. Trosimo ga v jese-
ni, ko je zemlja osušena, po
pol funta na kvadratni jard
vsako tretje leto ter ga nenu-
doma pokopljemo ali vsaj z
grabljami premešamo z zemljo.
Živo apno v prahu trosimo na
težke, vlažne in na humusu bo-
gate zemlje; na lahke in rev-
ne pa z večjim pridom v moko
zmleti apnenec (hydrated
lime).

Razen z gnojenjem pospešu-
jemo rodovitnost zemlje tudi s
praho. To se pravi, da v jese-
ni prekopljemo ali prelopatimo
zemljo in pustimo neporavna-
no v tako zvanem surovem stan-
ju. Zimski mrz zadržuje zemljo,
j. o. zadržuje in tako zadržu-
je tudi več vlage, ki je potrebna
rastlinam v naslednjem poletju.
V jeseni prekopnega zemlji-
šča pa ne kopljemo še enkrat
spomladi, temveč ga le porav-
nemo in obsejemo ali obsadi-
mo.

Hlevski gnoj je v vrtnarstvu
najvažnejši. Deloma ga nado-
mešči kompost. Umetna gnojila
imajo veljavo kot pomožna, pa
le tedaj, ako je v zemlji humus.
Hlevski gnoj pa se ne sme ni-
kdar uporabljati svež, zakaj po
takem so slabi nasledki, ki se
javijo v boleznih in škodljiv-
cih na listju, steblih in koreni-
nah povrtnine. Mnogokrat na-
pačno pokopavajo hlevski
gnoj. Stlačijo ga in pohodijo v
jarko in gnojijo tako v nasled-
njem novem jarku, ki je morda
pol jarde in še več oddaljen od
prvega. Od takega gnojenja
imajo rastline malo haska, ker
se nizko ležeči gnoj spremeni
v šoto. Pravilno polagamo gnoj
plitvo in poševno ob jarkih, ki
jih delamo približno 8 inčev
narazen, da so vse rastline de-
ležne hrane že v mladosti, ko
imajo še majhne korenine in
je v tej dobi največ potrebne-
jo.

...Nadaljevanje sledi.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All
Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so
tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za
kuhanje in se hočejo v njem čim bolj izveščati in
izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

Dopisler, kjer navedena in opomba ne priobčajo, se bodo na vsakodnevno izdajo, naj bodo v našem uradu najkasneje v sredo izstali.

Vesti iz slovenskih naselbin

Dopis se nam vedno dobrodošli, ker zanimajo vse naše čitatelje in se z njimi naši rojaki tako rekoč med seboj pogovarjajo.

PISMO IZ NEW YORKA

Naj vam lepo po pravici povem, gospod urednik, da sem začel ta pisma pisati popolnoma na lastno iniciativo in prav tako tudi na lastno odgovornost. Nihče me k temu ni nagovarjal, nihče ni prevzel patrone nad mojim pismom. In tudi se nisem prav nič zavezal napram komurkoli, kako dolgo bom pisal pisma in kako pogosto jih bom pisal. To vse odvisi od razmer, največ pa od časa, ki preostaja človeku za tako reči poleg drugih opravkov. Za pisanje teh pism tudi še nisem od nikogar prejel belica in ga niti ne pričakujem. Celo znanke plačujem sam.

Da sem postal že prva pisma in doslej vsa le trem slovenskim časopisom, to si je treba razlagati tako, da je prišlo nekako samo od sebe. V tiste tri liste sem že prej dopisoval pod polnim imenom in se mi je zdelo naravno, da tudi ta pisma pod istim imenom. Sprva mi sploh na misel ni prišlo, da bi se drugim pošiljal. Priznam pa, da me je nekdo malo pozneje, ko je bilo morda že pol ducata mojih pism v tisku, opozoril na to, da bi bilo treba vsem listom pošiljati brez razlike. Malo sem pomislil in bil že skoraj pripravljen. Toda prišla mi je druga misel, ki je dejala: Ves kaj, s takim ravnanjem bi pokazal precejšen kos domišljivosti. Pokazal bi, da smatram vsebino teh pism za tako važno, da bi po svojem mnenju morala biti vsa slovenska Amerika z njimi pokrita. Tak pa vendar ne bodi!

Ta misel se mi je zdelala pametna in sem jo sprejel. Od tedaj naprej nisem več mislil na to reč. Morda že zato ne, ker je opravičitev in raztresenosti vedno čez glavo in se človek vneha h kakšni prejšnji misli le v slučajju, če te kakšna zunanja okolnost k temu pripravi.

Na tako se je zgodilo, da sem se k tej reči povrnil v mislih, ko sem bral uvodnik v Enakopravnosti z dne 4. aprila. Ob branju prvih vrstic se mi je stvar kar fletna zdelala. Vendar niso moja pisma kar tako:

40-LETNO PREISKUŠNJO

IMA

AMERIŠKA BRATSKA ZVEZA

AMERICAN FRATERNAL UNION

ELY, MINNESOTA

KI IMA

22,000 članov in dva miliona

in pol dolarjev premoženja.

Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti.

Ako je društvo A.B.Z. v vaši naselbini, vprašajte krajevnega tajnika za pojasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

VELIKA SLOVENSKA PRIREDITEV V BROOKLYNU

Kot je bilo že poročano ter kot boste razvideli iz oglasa, priredi slovensko podporno društvo sv. Jožefa št. 57, KSKJ, svojo veliko prireditev in sicer prihodnjo nedeljo dne 12. t. m. v dvorani Nar. Slov. doma v Brooklynu. Ta velika in zanimiva prireditev se vrši po sledečem vzporedju:

1. Pozdravni nagovor br. predsednika Mr. Joseph J. Klun. — 2. Lepa naša domovina. — 3. "My Country" igra mladinski zbor Slov. Tamburašev pod vodstvom Mr. Ivana Gerjovića, nato bosta v duetu zapela slovenske in angleške pesmi mali Charles in njegova sestra Agnes Capuder, zatem bo igrala na klavirju maj. Marion Piškur in sicer: "Camp of Gypsies" "My Treasure Waltz" in takoj za tem nam bo zaigral na harmoniko solo, slovenske in angleške poskočnice mali Joseph Kerkovich ml. Za tem nam boste v duetu zapela Constance in Eugenie Kennedy in sicer tiste popularne ameriške pesmi po imenu "You are my Sunshine" in "You're in the Army Now." nato bodo zaigrali v trio na tamburice, tisto krasno slovensko pesem "Ciganska sirota." Ta komad bodo proizvajali maj. Marion Piškur, Charles in Eddy Beljan.

Takoj za tem pa bo proizvajala šalo-igra v angleškini, "Hands up" pod vodstvom našega mladega člana Fred Konchana, kateri je sin znanega rojaka Metoda Končana. V tej komični igri nastopijo poleg Fred Konchana tudi Jennie Patteli in Henry Shubel. Sednetaš bo naš znan rojak in bivši predsednik društva sv. Jožefa, Jack Zagar. Najbolj važna točka, ter najbolj pomembna na tem programu pa bo nedvomno kazanje filma, sliki iz naše zaslužene domovine in ostale Jugoslavije, katera bo kazal naš rožnani, in spoštovani rojak Mr. Leo Zakarišček.

Intojem imenju ne drže argumentirani napreji, dokler se s kritikom neke ne srečava, ali pa tudi ne in potem seveda ostaneva vsak pri svojem. Kako naj bi tudi bilo drugače?

Včasih se pa zgodi, da se dvigne kak kritik, ki ne pride z nikakimi resnimi argumenti, ali pa niti ne misli, na to, da bi prišel z argumenti. Namesto argumentov — bruska za motivi in nagibi, ki naj bi bili neke za mojimi besedami ali celo dejanji. Seveda tak ne stika za morebitnimi dobrimi nagibi, ki naj bi vodili moj jezik ali moje pero, ampak skuša izbrskati slabe nagibe. Ker se jaz v svoji vesti prav dobro zavedam, da slabih nagibov nimam, ce mi taka reč ne zdi ne fletna, ne opravičena. In potem nastane nevarnost, da se sproči — polemika.

Da se vsaj v tem tu obravnava nemeroma brž odstrani vsaka taka nevarnost, sem takoj naprosil upravo pri listu "Glas Naroda", ki mi je najbližja tu v New Yorku, da naj že prvo pismo iz New Yorka ki je ostalo še neobjavljeno, po prihodnjo članka Enakopravnosti pošlje v "kratkem oditju" tudi Enakopravnosti in Prosveiti. Tudi meni pri tem ravnanju ne gre za to, "če si listi teh prispevkov žele ali ne," zato ne bo nikjer na celotnem svetu najmanjše zamere, če bo stvar šla v koš namesto v list.

Ta reč bo izvršena samo v dokaz, da jaz nsem rad zapisan med tiste in take, ki v resnici ali samo po mnenju tega ali onega delajo zoper "slovensko in jugoslovansko edinstvo" v teh resnih časih.

Pozdrav! Nardžič.

IZ URADA POMOŽNE AKCIJE SLOVENSkih ŽUPNIJ

Rev. Bernard Ambrožič OFM.

Preden nadalje pišem, želim zopet enkrat izreči besedo pri-znanja in priporočila za pomožne akcije v prid starega kraja, ki je nam vsem dobro znana pod imenom JPO, ss. Podpirajte jo z vsemi močmi! Potrebna je in koristna. Saj to vsi veste, samo pozabite radi, ko je toliko drugih skrbi. Zato je prav, če pride včasih kak opomin. Jaz sem sicer že večkrat priporočal to akcijo javno in privatno, zoper njo pa še nisem rekel nikoli besedice. Ker sva se pa v Clevelandu osebno prav prijazno dogovorila z direktorjem publicitete za JPO. SS., da bova delala lepo složno vsak na svoj način in celo da se bova med seboj po možnosti podpirala, čutim dolžnost, da včasih še kaj zapišem v tem smislu, zakaj obljuba dela dolg.

bo vsestransko preskrbljeno kar se tiče raznih tekočin za poplakniti vse te dobrote, itd.

Torej rojaki in rojakinje iz New Yorka in okolice, kakor tudi iz sosednjih držav kot na pr. New Jersey in Connecticut, tem potom se vas ponovno prav vljudno vabi, da se te velike prireditve v Slov. domu prihodnjo nedeljo dne 12. aprila, vdeležite v obilnem številu, za kar vam odbor društva sv. Jožefa št. 57, KSKJ že vnaprej člane "Dobrodošli!"

Pozdrav. Anthony F. Svet. podpredsednik.

Slovensko Podporne Društvo SV. JOZEFA, št. 57 KSKJ.

VAS IN VAŠE PRAV PRIJAZNO VABI NA SVOJO VELIKO

...PRIREDITEV...

KI SE VRŠI

v nedeljo, 12. Aprila 1942

v SLOVENSKEM NARODNEM DOMU 253 Irving Avenue Brooklyn, N. Y.

VSPORED:

1. POZDRAVNI NAGOVOR sob. predsednik JOSEPH J. KLUN
2. a) LEPA NAŠA DOMOVINA igra MLADINSKI TAMBURAŠKI ZBOR pod vodstvom Mr. Ivana Gerjovića. b) MY COUNTRY 'TIS OF THEE pesmi CHARLES in AGNES CAPUDER
3. PETJE V DUETU: — slovenske in angleške pesmi — pojeta CHARLES in AGNES CAPUDER
4. a) CAMP OF GYPSIES by Franz Behr b) MY TREASURE WALTZ by E. Beroucci igra na klavirju MARION PIŠKUR
5. HARMONIKA SOLO igra JOSEPH KERKOVICH, ML.
6. PETJE V DUETU: a) YOU ARE MY SUNSHINE b) YOU'RE IN THE ARMY NOW! Pojeta CONSTANCE in EUGENIE KENNEDY
7. CIGANSKA SIROTA — trio: igrajo na tamburice MARION PIŠKUR, CHARLES in EDDY BELJAN
8. ŠALO-IGRA V ENEM DEJANJU — (V ANGLEŠČINI) "HANDS UP!" Comedy in One Act — In English Husband HENRY SHUBEL Wife JENNIE PATELLI Robber FRED KONCHAN Director: Fred Konchan — Prompter: Jack Zagar
9. KAZANJE FILMSKIH SLIK IZ SLOVENIJE IN OSTALE JUGOSLAVIJE Mr. LEO ZAKARIŠKE
10. ŠALO-IGRA V ENEM DEJANJU: "VEDEŽEVALKA" Krčmar FRANK KUŠAR Andrej, bogat kmet ANTON BELJAN MIHA VAL CAPUDER JOŽE JOSEPH ŽAGAR Božidar, slikar STANLEY VESSEL Jaka, slikarjev pomagalec JOHN ŽAGAR

Dejanje se vrši v vaški gostilni. Igrovodja: Val Pavlič in Frank Kušar — Šepetač: Jack Zagar. Stoloravnatelj: sob. podpredsednik Anthony F. Svet. ZAČETEK OB 4. URI POPOLDNE. — VSTOPNINA 50 CENTOV — Po programu prosta zabava. — Za obilen poset se vljudno priporoča — O d b o r

LEPOTIČNO NEGOVANJE

Naj bo mleko vaša plačala! Dolgo boste morali iskati, predno dobite bolj vabico, cenejšo olivijajočo plačo. In vsak kosček mleka vam prinese dobro zalogo kalcija — ki za zdravilni za kožno nego predpisujejo za svojo polt. Kadar vas prime žela — plite mleko!

UGASI ŽEJO UTRDI ZDRAVJE PUJTE MLEKO!

VITAMINI ZA "OŽIVLJENJE" KOVINE ZA DOBRO ZDRAVJE POMAGA PRI ZMANJŠANI DIJETI ALKALISKA REAKCIJA ZA UTRUJENOST VITAMIN "A" ZA ODPOB PROTI PREHLADU KALCIJ ZA LEPO POLT NAČENJEŠA POPOLNA NARAVNA HRANA POPLNA ZA CELO DRUŽINO Bureau of Milk Publicity, Albany, N. Y. Veliki Pečat Države New York

In tako se je zgodilo, da so kmalu potem razni časniki prinesli moj "statement" tako na p rinter "The Daily Tribune" v Dubuque, Iowa, ki gre po celi Ameriki "from coast to coast" dne 8. marca.

"Slovene Relief Official Voices Gratitude for Aid from U. S. Bishops.

Gratitude for alleviating suffering of people in Slovenia in these days of her agony, was expressed here by the Rev. Bernard Ambrožič, secretary of the American Slovene Parish Relief, following the announcement that the Bishops' "War Emergency and Relief Collection" would be held in most dioceses on March 15, Laetare Sunday.

Nadalje z dobelimi črkami: "No one knows better than we, — said Father Ambrožič — (Nadaljevanje na 4. str.)

Edward J. Heffron, National Council of Catholic Men.

Kakor plaz...

ZGODOVINSKI ROMAN. 73

"Prav Madžari vas težko razočarajo. Njihova zvestoba kralju je samo fraz, za katero skrivajo sebičnost in samoljublje madžarskega naroda."

"Ostro sodite, Wolkenstein. Jaz se itak naadam, da najdem trdno oporo v zvestobi Ogrske do svojega kralja."

"Ako ne bo to kraljevska znota."

"To pokaže čas, grof. Wolkenstein. Jaz popolnoma verjamem v zvestobo svojih narodov."

"Toda do sedaj se je prebralo storilo, veličanstvo, da bi bila ta vera utemeljena. Vojna je omajala ljubezen do dinastije in izruvala zaupanje v njo. Bodočnost države je silno zmagajana."

"Poskrbeti hočem za lepšo bodočnost. Še en udarec Italijanom in potem mir. Ako moje armade izvojujejo brez nemške pomoči mnogo lažje zamožavestno nastopim proti nemškemu zavzetniku in lahke bolj energično zastopam svoje mnenje ob koncu vojne."

Grof Wolkenstein je izrekel svoje dvome.

"So-li naše armade v današnjem moralnem in fizičnem stanju še sposobne za veliki udarec, je vprašanje. Slovanski narodi prav gotovo niso več pripravljeni, da bi še nadalje žrtvovali svojo kri, da bi s tem ohranili državo."

Cesar se stisnil roke na senca.

"Za božjo voljo, grof, ne odlašajte me te zadnje nade, tega sadnjega zaupanja."

Te besede so zvene lele kakor obupan klic na pomoč.

Wolkenstein je resno zagnal z glavo.

"Usoda Nemčije in Avstrije je skovana v eno celoto. Dokler ni zlomljena moč Nemčije, tudi Avstro-Ogrska ne razpade. Poslajte močne vojaške oddelke na nemško fronto, da s tem tudi na zunanji pokrajini nerazrušljivo zvezo z Nemčijo. V nezanesljivih pokrajinah dajte koncentrirati nemške čete. S tem preplasi prebivalstvo, ker bo spoznalo močno roko in odločno voljo. Edino na ta način še morda lahko odvrnete usodo."

Cesar se je upiral tem predlogom.

"S tem bi se izročil na milost in nemilost nemški vojni stranki, grof. Nikdar bi potem ne mogel izvajati na Nemčijo pritiska in nade, izvojevati separaten mir, bi popolnoma izgubili. Mir pa moram doseči, ako Nemčija ne odneha."

"Potem pa odkrito nastopite pred vsem svetom. Izjavite da vam je nemogoče vojno nadaljevati in sprejmite vsak mir, ki ga vam ponudijo. — Mirotvorna poudaba bo vsebovala vse, kakor težke pogoje, vendar pa bo nudila možnost, da se zaseda nadaljni obstoj države. Nemčija bo vam sledila in sklenila bo mir, v katerem se odpove svojim prvotnim zahtevam. In to ne bo najhujše!"

"V tem slučaju bi štiri leta zaman predivali potoke krvi."

Wolkenstein je obmolnil. Spoznal je, da bi bila odveč vsaka nadaljna beseda. Kaj bi pomagalo dajati nasvete, ki jih nihče ne upošteva?

Cesar je globoko vzdihnil.

"Jutri hočeva o tej stvari natančneje govoriti. Danes sem preizkušeno, da bi mogel vašim izvajanjem slediti s potrebno pozornostjo. Ker vas imam sedaj, hvala Bogu, v svoji bližini, bom imel čisto priliko z vami govoriti."

Wolkenstein je čutil, da je cesar v svoji notranjosti že odločil njegove nasvete. Ali niso ti nasveti cesarja prepričali, ali pa je podlegel drugim močnejšim vplivom, to ni bilo bistveno napram dejstvu, da so bili njegovi predlogi zopet odklonjeni. Ali es naj še radalje trudi brez vsakega uspeha, ali naj prosí, da ga cesar docela odpusti iz svoje službe? Nekaj časa je kolehal, nato pa se je odločil, da ostane. Semtertja bo morda vendarle lahko na cesarja vplival, ko se le ta enkrat prepriča, kako utemeljena so bila njegova svarila. Sicer pa je tudi njegovo življenje ostalo brez vsake vsebine. Vladarja spraviti na pravo pot pa je bila vse hvale vredna naloga. Če tudi morda ne bo mogel izvesti te naloge, vendar pa je že sam poskus vreden, da se ga napravi, četudi se ponesreči.

Poslovil se je z globokim poklonom. Pri srečanju je bilo težje, kakor je to kazal njegov sicer miren obraz. Divovna družba, zlasti najbližja cesarjeva okolica, ni bila posebno zadovoljna z Wolkensteinom. Sovražili so ga, spletkarili so proti njemu in skušali proti njemu naštevati celo cesarjevo. Opustili so borbo proti njemu šele, ko so spoznali, da je to pot cesar z neomajno doslednostjo na Wolkensteinovi strani. Pade princeza Hohenlohe, neimenovanje grofa Hunyadija za najvišjega dvornega maršala, so smatrali za Wolkensteinovo delo. Polagoma se ga tako spoštovali, kakor so ga sprva sovražili. Uvaževali so njegovo nedostopnost in ga smatrali za bolj vplivnega, kakor je bil v resnici.

Medtem ko so se odigravali zgodovinski dogodki z veličansko brzino, sledil je udarec za udarcem. Nesrečna junjska ofenziva na Pijavi, za katero so se uporabile vse razpoložljive vojaške čete, se je izjalovila in končala s katastrofalnim porazom. Cesar, ki je imel vrhovno poveljstvo, se je vrnil na Dunaj v sreci zadet od te nesreče. Njegov ugled pri armadi je bil za vedno uničen. Vsako zaupanje v njegove vladarske sposobnosti je izgubilo. Javnost je zahtevala kazen za grozne krvne žrtve, ki jih je zadnjikrat v zgodovini pretrepala avstro-ogrski armada. Bil je tu začetek konca. Armada ni bila več povabljena za večje akcije. Maršal Hoetzendorf je bil odpuščen, ker so njegovi strategiji pripisovali poraz, za katerega pa je nosil glavno krivdo prenaplajeno sestavljeni operacijski načrt generalnega štaba. Istočasno so jeli v Franciji napadati oddelki ameriških tankov. Temu novemu strašnem orožju niso imele nemške armade postaviti nasproti ničesar enakovrednega. Nemci so se morali umakniti iz takozvane Siegfriedove črte. Umik je upihnil zadnjo iskro nade v zmago. Bilo je samo vprašanje časa, kdaj nastopi splošen polom.

Brezdelno je ždel cesar dneve in dneve v krogu svoje rodbine. Ni vedel več nobenega izhoda in izgubil je vsako zaupanje v svoje ministre in generale. Sprememba v osobi ministrskega predsednika je jasno kazala vladarjevo negotovost in razdvojenost. Zaman je skušal Wolkenstein, da bi odločilno vplival nanj.

(Nadaljevanje.)

Iz slovenskih naselbin

IZ URADA POMOŽNE AKCIJE ŽUPNIJ

(Nadaljevanje s 3. str.)

what the generous help of the Bishops' Relief Committee means to Slovenia in these days of her agony.

"The American Slovene Parish Relief wishes to express its profound gratitude to the Committee for allocating large funds through the Holy See for general relief in Slovenia."

Opozorjam na zadnje besede, ki naj bi enemu ali drugemu posebej odprle oči. For GENERAL relief in Slovenia.

Tudi bo utegnilo koga zanimati naslednje pismo: Washington, March 30 1942 Dear ...

The Bishop's Committee will meet here April 12, and by that date it would be well to have the funds from the American Slovene Parish Relief. The first allotments will be made soon

after reports are received.

I can assure you definitely that needs of the suffering Slovenian people will be regarded generously by the Bishops' Committee. It is however impossible to know the exact amount that can be allocated since receipts have not been reported.

Very sincerely yours

Michael J. Ready, General Sec'y."

Zdaj mi preostaja samo še to povedati, da je skupna naša zbirka te dni presegala trinajesti tisočak, za kar rečem: Hvala Bogu in dobrim ljudem! Naj bo Bog vsem plačnik!

Pomožna Akcija Slov. Župnij, 62 St. Marks Pl. New York City.

V POMOČ ZASUŽNjeni DOMOVINI

Iz urada pomožnega odbora JPO, slov. sekcija št. 24. naznanjam vsem slovenskim društvom v okolici Trinidada, da se je ustanovila potovanja JPO, slov. sekcije, da pobiramo prostovoljne prispevke za naš slovenski narod in kjer je mogoče in naj popiše vsa imena darovalcev, da bodo priobčena v slovenskih listih. Torej ne pozabite na sejo 19. aprila! Vsaj na sejo!

Sobratrski pozdrav za odbor 24. JPO slov. sekcije,

John Lipee, taj. Boncarbo, Colo.

SMRT MLADEGA SINA.

Čenjeno uredništvo: — Prosim, priobčite v list teh par vrstic. Kakor povsod, tako tudi tukaj delajo precej dobro, kateri delajo za vojno, a oni, ki ne proizvajajo za vojno, pa le slabo delajo, nekateri malo, nekateri nič. Dasi je vojna, je tukaj precej ljudi brez dela. Nekateri dobivajo po \$20 na teden od Security Act. Seveda ne vsi.

Naznanjam znancem in prijateljem žalostno vest, da je nas zavedno zapustil naš sin Stanley, star 21 let. Umrl je v University Hospital v Ann Arbor, Mich., 3. marca. Pokopali smo ga 5. marca v Monroe, Mich.

Na tem mestu se želim zahvaliti vsem, ki so se vdeležili pogreba, ki so darovali za našo in za rože. Lepa hvala družinoma F. Barli in Gaves iz Newton Falls, O., za krasne rože; hvala tudi družinoma iz Pittsburgh, Pa., J. Mravine in P. Dobrodravci za prejete rože. Prav lepa hvala družinoma August in Stanley Keit za lepe rože in polnoštevilno udeležbo pri pogrebu, dasi živijo v Toledo, O. Hvala tudi drugim vdeležencem iz Toledo, O. in dru-

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Darwin, Canberri, Sittang...

TO SO KRAJI, O KATERIH ČITATE IN O KATERIH SLIŠATE V DNEVNIH POROČILIH V LISTIH IN PO RADIO

VSI TI KRAJI SO OZNAČENI V

HAMMONDOVEM NOvem

Svetovnem Atlasu

ZBIRKA NANOVO IN LEPO TISKANIH ZEMLJEVIDOV V 7 BARVAH, KAŽE SVET, KAKORŠEN JE DANES IN VAM POMAGA RAZUMETI ZGODOVINSKO VAŽNO DELOVANJE DIKTATORSKIH IN DEMOKRATSKIH DRŽAV

Sedaj vsakdo potrebuje dobri atlas!

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Ura dne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

S A M O

35 centov

48 VELIKIH STRANI

NOVA IZDAJA

Naročite ga še danes!

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

SLOVENSKI ČASTNIK ODLIKOVAN.

Joseph A. Ekar iz Chisholm, Minn., ki služi v mornarici Strica Sama kot "ensign" je bil pred dnevi odlikovan s mornariškim križem za hrabrost, ko je pomagal rešiti dva letalca, ki sta padla v morje ob južni obali Kalifornije. Mladi Ekar je bil dolgo časa v službi na Hawajskih otokih, med napadom na Pearl Harbor pa je bil doma na dopustu, nakar je bil brzojavno pozvan na hiter povratek v službo.

K VOJAKOM SO ODŠLI.

Dne 18. marca je iz Colorado Springs, Colo., odšlo veliko fantov v vojaško službo Strica Sama. Skupaj je odšlo 104 fantov in med njimi tudi slovenski mladenič Jožef Vidmar, ki je prvi Slovenec od tamkaj.

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA..."

V Frontenac, Kans., je pred nedavnim umrl v bolnici Fr. Smole, v starosti 70 let. Doma je bil od St. Ruperta, na Dolenskem, in je prišel v Ameriko pred 36 let. V Chicagu zapuša sina, snaho in nekaj vnukov.

V Pueblo, Colo., je zadnji teden izdihnil svojo dušo dobro poznani rojak Mr. John Priatelj, v starosti 61 let.

V Eaton, Colo., je nedavno umrla rojakinja Mary Drobnič doma iz Blok na Notranjskem. Zapuša šest sinov, tri hčere in barta.

V No. Chicago, Ill. je dne 25. marca na svoj rojstni dan naglo za srčno hibo umrl Frank Mirvick, star 53 let in rojen v Zaplani pri Logatcu. Zapuša ženo, 4 sinove, hčer, 2 vnuka in dve sestre, v starem kraju pa mater, brata in tri sestre.

V Calumet, Mich. je dne 17. marca umrl nadaljni pionir te naselbine. Stanislav Fink v starosti 78 let. Tamkaj je živel čez 60 let in zapuša 3 sinove, 4 hčere, 14 vnukov in vnukinje ter enega pravnuka.

FOR DEFENSE
BUY UNITED STATES SAVINGS BONDS AND STAMPS

V tem času narodne stiske potrebuje naša domovina vašo pomoč. Kupujte redno United States Savings Bonds in Stamps.